

Elektronički časopisi iz povijesti u bazama podataka s cjelovitim člancima: što je i kako dostupno hrvatskoj znanstvenoj zajednici?

VESNA GOLUBOVIĆ, SONJA AVALON, JASNA MUFIĆ

Nacionalna i sveučilišna knjižnica, Zagreb, Republika Hrvatska

Posljednjih je godina došlo do rasprostranjenog korištenja elektroničkih časopisa iz svih znanstvenih disciplina. Svrha je ovoga rada odabrati i sistematizirati elektroničke časopise iz područja povijesti i srodnih disciplina, te upozoriti na njihovu uključenost u relevantne sekundarne izvore, kao međunarodno priznate pokazatelje kvalitete. Odabrani časopisi značajni su ne samo kao potpora procesu izobrazbe, nego i kao riznica pri stvaranju novog znanja, a dostupni su izravno korisnicima Nacionalne i sveučilišne knjižnice, knjižnicama znanstvenih institucija i fakulteta, te ukupnoj akademskoj zajednici uz pomoć Centra za online baze podataka. Pri pretraživanju časopisa iz povijesti odabrane su sljedeće baze podataka: *EBSCO Publishing*, SpringerLink, ScienceDirect (Elsevier Science), Blackwell Synergy (Blackwell Publishing), Cambridge Journals Online (Cambridge University Press) i Oxford Journals (Oxford University Press). U bazi Ulrich's Periodical Directory utvrđivala se referiranost svakog naslova u sekundarnim izvorima. Za svaki naslov se evidentirala dostupnost u sekundarnim izvorima: Current Contents (CC), Web of Science - Social Science Citation Index (SSCI) i Historical Abstracts (HA). Za izabrane časopise iz povijesti s cjelovitim tekstom preuzet je Impact factor (IF) – faktor utjecaja iz ISI baze Journal Citation Reports (JCR).

Ključne riječi: časopisi iz područja povijesti, baze podataka s cjelovitim člancima, ISI baze podataka, faktor utjecaja, relevantni sekundarni izvori

Uvod

Prihvaćanjem Bolonjskog procesa visokoškolske knjižnice postaju aktivan čimbenik kvalitete i integracije cjelokupnoga obrazovnog procesa na sveučilištu kao mjesta na kojem se osim prijenosa znanja u svrhu izobrazbe, stječe i stvara novo znanje.¹

¹ Prepreke koje u nas postoje rezultat su naslijeđene razvedenosti visokoškolskog prosatora, fragmentacije sveučilišta u neovisne fakultete, djelomične izoliranosti i nepovezanosti visokoškolskih knjižnica.

Prijenos znanja te stjecanje i stvaranje novog znanja na sveučilištu povezano je s vrstama *izvora znanja*, a jedan od najvažnijih izvora informacija su relevantni časopisi koji su danas najvećim dijelom dostupni u elektroničkom obliku.² Prvi elektronički časopisi s cjelovitim tekstom i ilustracijama pojavljuju se početkom 90-tih godina. Posljednjih je godina došlo do rasprostranjenog objavljivanja i korištenja elektroničkih časopisa iz svih znanstvenih disciplina.

Elektronički časopisi, međutim, kao vrsta informacijskog izvora nemaju jednaku korištenost, pa time ni jednaku ulogu u svim znanstvenim disciplinama. Važniji su za korisnike iz prirodnih i primijenjenih znanosti, nego za korisnike iz područja humanističkih znanosti. Uzrok je u tradicionalnoj divergentnosti znanstvenih disciplina, a posebno se područje povijesnih znanosti razlikuje od područja prirodnih i primijenjenih znanosti zbog *paradigme razvoja, načina učenja, strukture znanja i organizacije istraživanja*.³ Povijest se kao znanost dugo isključivo oslanjala na neposredne historiografske izvore, međutim, da bi istraživanje bilo kvalitetnije i vjerodostojnije akademska se povijest prestala temeljiti isključivo na arhivskome gradivu, već se koristi svim raspoloživim izvorima.⁴

Stalnim i ubrzanim razvojem znanosti u cjelini te nestajanjem i ispreplitanjem strogih granica između pojedinih znanosti i povijest postaje interdisciplinarna i multidisciplinarna.

1. Preteče suvremenih povijesnih časopisa u svijetu i u nas

U svojoj studiji o časopisima iz područja povijesti Margaret Stieg identificira i navodi redosljed pojavljivanja četiriju najznačajnijih: njemačkog *Historische Zeitschrift* koji je počeo izlaziti u Münchenu 1859. godine, francuskog *Revue Historique* koji izdaje Presses Universitaires de France 1876. godine, a u Engleskoj na dva velika sveučilišta, Oxford i Cambridge, grupa povjesničara izdaje 1886. godine *English Historical Review* i American Historical Association sponzorira osnivanje časopisa *American Historical Review* 1895. godine.⁵ Citirani su ključni časopisi dostupni našoj akademskoj zajednici u tiskanom i elektroničkom obliku.

U Hrvatskoj se časopisi počinju javljati sredinom 19. st. Najstariji časopis u Hrvatskoj sa sačuvanim samo jednim brojem, jest *Agramer Theatar Journal*

² Elektronički časopis je časopis dostupan na webu, bez obzira na to postoji li samo u elektroničkom obliku ili je elektronička inačica tiskanog časopisa.

³ "A comparative Analysis of the Role of MultiMedia Electronic Journals in Scholarly Disciplines. Final Report", (<http://www.ukoln.ac.uk/services/elib/papers/tavistock/eason/eason.html>)

⁴ Jože ŽONTAR, "Historiografija i arhivistika", *Arhivski vjesnik*, 42/1999., 169-176.

⁵ Edward A. GOEDEKEN, "Journals of the Century in Modern History", *Journal of the century* (ur. Tony Stankus), Haworth Press, Inc. Binghamton, 2002., 244-255.

(1815.).⁶ Osnivanjem Društva za jugoslavensku povjestnicu i starine pokreće se prvi pravi hrvatski znanstveni časopis: Kukuljevićev *Arkiv za povjestnicu jugoslavensku* (1851.). Kronološkim redom kao najznačajniji nižu se sljedeći časopisi: *Starine* (1869.), *Bulletino di archeologia e storia dalmata* (1878.) a od 1920. kao *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku*, *Starohrvatska prosvjeta* (1895.), *Zbornik za narodni život i običaje Južnih Slavena* (1896.), *Vjesnik Zemaljskog arkiva* (1899.), *Narodna starina* (1922.), *Časopis za hrvatsku poviest* (1943.), *Historijski zbornik* (1948.), *Vjesnik Historijskog arhiva u Rijeci i Pazinu* (1953.), *Zbornik Zavoda za povijesne znanosti* (1954.), *Arhivski vjesnik* (1958.), *Arheološki radovi i rasprave* (1959.), *Diadora* (1959.), *Časopis za suvremenu povijest* (1969.), *Povijesni prilozi* (1982.).⁷

Važno je napomenuti da od navedenih hrvatskih časopisa nijedan nije dostupan u elektroničkom obliku što zasigurno ograničava njihov međunarodni utjecaj i recepciju.

2.1. Neke karakteristike elektroničkih časopisa

Stalni interes akademske zajednice za časopis kao obavijesni izvor uvjetovan je i činjenicom da je napredovanje sveučilišnog nastavnika i prepoznavanje njegova znanstvenog rada najuže povezano s kvalitetom i vrednovanjem časopisa u kojima objavljuje svoje radove.⁸ Objavljivanje članaka u elektroničkom obliku pridonosi njihovoj "vidljivosti" te osigurava mogućnost recepcije manje znanstvene zajednice, kao što je naša, u međunarodnoj znanstvenoj zajednici (međunarodni časopisi). Tako je jedna od karakteristika međunarodno poznatih časopisa prijenos informacija u oba smjera – iz svjetske znanosti u lokalne znanstvene sredine i obratno.⁹

Elektronički časopisi s cjelovitim člancima iz područja povijesnih znanosti dostupni su u agregiranim bazama podataka (baze podataka s časopisima više izdavača) i bazama podataka izdavača koji pružaju on line pristup samo svojim časopisima.¹⁰

⁶ Branka SOROKIN, "Hrvatski časopisi - povijesni pregled", (<http://www.hidd.hr/enciklopedija.php>)

⁷ "Historiografija", *Enciklopedija hrvatske povijesti i kulture*, Zagreb 1980., 201-212.

⁸ "Predgovor", *Sveučilišni vjesnik*, 44/1998., br. 2-3, 61-62.

⁹ Tinka KATIĆ, Zdenka PENAVALA, "Uključivanje nacionalno orijentiranih časopisa u časopisnu elitu međunarodnog značenja ili što znanstvena periferija može ponuditi metropoli?", *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*, 48/2005., br. 2, 69-78.

¹⁰ Pod bazama podataka podrazumijevaju se organizirane skupine podataka na strojno čitljivom mediju, bez obzira jesu li podaci faktografske ili bibliografske naravi ili u obliku punog teksta.

Njihove prednosti su: dostupnost bez obzira na vrijeme i mjesto, brzina objavljivanja radova, veza između citata u članku u punom tekstu te brža komunikacija među znanstvenicima.

Korisnici od knjižničara traže sve relevantne sadržaje/časopise na određenu temu bez obzira na izvor pa tako izdavači elektroničkih časopisa nastoje biti prepoznatljivi ne samo prema sadržaju, nego i prema načinu prezentacije sadržaja koje nude znanstvenoj zajednici. U tom smislu funkcionalnost alata za pretraživanje pridonosi vrijednosti korištenih izvora. Ovaj se problem rješava stalnim razvojem takozvanih "alata za povezivanje" (SourceLink, Link Solver, Link Finder itd.) koji osiguravaju veze između bibliografskih baza podataka i e-časopisa s člancima s cjelovitim tekstom. Formati prikaza teksta elektroničkih časopisa su u HTML-u (Hyper Text Markup Language), čime je omogućeno unakrsno povezivanje članka u popisu literature s izvornim tekstovima i PDF-u (Portable Document Format).

Kako bi svojim korisnicima olakšali put prema relevantnoj znanstvenoj informaciji zadaća je knjižničara sistematizirati elektroničke izvore informacija prema međunarodno prihvaćenim vrijednosnim pokazateljima (referiranost¹¹ i citiranost u sekundarnim izvorima).

2.2. Zastupljenost časopisa u relevantnim sekundarnim izvorima informacija

Danas ne postoji pouzdana lista relevantnih časopisa (core collection) iz područja povijesti, a jednako tako do današnjeg dana ne postoji jedinstvena lista relevantnih časopisa za područje europske povijesti (European history journals).

Različiti sekundarni izvori¹² navode: *Ulrich's Periodical Directory*¹³ formalno registrira 3.500 naslova povezanih s poviješću (tema i aspekt), *Historical*

¹¹ "Referiranost znači da je neka sekundarna informacijska služba (Abstracting and Indexing Service) odabrala, obradila i uvrstila bibliografski zapis s indeksnim pojmovima i/ili sažecima u svoju referativnu publikaciju (bibliografsku bazu podataka)", Tibor TOTH, "Indeksiranost, referiranost citiranost – razrješenje pojmova.", (http://www.hidd.hr/articles/index_ref_cit.php)

¹² Lakše snalaženje u obilju znanstvenih i stručnih informacija omogućuju sekundarni izvori koji nastaju odabirom i preradom primarnih publikacija te pomažu njihovu pronalaznju. Uređeni su prema potrebama korisnika, a razlikuju se prema načinu kako su predstavljani primarni izvori – bibliografski zapis ili bibliografski zapis sa sažetkom.

¹³ Ulrich's Periodical Directory je bibliografska baza podataka koja prati 175.000 serijskih publikacija (časopisa, tjednika, novina) iz cijeloga svijeta, a daje osnovne podatke o časopisima i bazama podataka u kojima su isti referirani. Oko 50.000 naslova moglo bi se smatrati znanstvenim ili znanstveno-stručnim časopisima. (<http://www.ulrichsweb.com/ulrichsweb/>)

*Abstracts*¹⁴ indeksira oko 2.100 naslova, a *Wilson's Humanities Index*¹⁵ indeksira preko 400 naslova od kojih su zastupljeni i oni iz srodnih disciplina.¹⁶

Provjerom referiranosti svakog naslova u sekundarnim izvorima utvrđen je pokazatelj zapaženosti časopisa u široj međunarodnoj znanstvenoj zajednici. "Broj baza podataka koje indeksiraju i obrađuju određeni časopisi može se uzeti kao pokazatelj važnosti odnosno vrijednosti časopisa... Nije svejedno radi li se o području humanističkih ili prirodnih znanosti. Područje humanističkih znanosti ne obiluje velikim brojem svjetski relevantnih sekundarnih izvora informacija."¹⁷

Za lakše praćenje rada treba objasniti neke osnovne pojmove o izvorima iz kojih su preuzeti podaci za ovaj rad:

ISI¹⁸ (Institute for Scientific Information, Philadelphia, USA) proizvodi citatne indekse znanstvenih časopisa i publicira ih u više oblika (Science Citation Index, Biotechnology Citation Index...), od kojih se u radu koristio Journal Citation Reports (JCR).¹⁹

JCR je idealan alat za analizu i usporedbu znanstvenih časopisa. Postoje dva izdanja: Science Edition i Social Science Edition. JCR pruža više načina rangiranja, evaluacije i komparacije časopisa kao što su: faktor utjecaja (IF),²⁰ indeks brzine citiranja, poluvrijeme citiranosti, poluvrijeme citiranja.²¹ U ovom radu preuzet je samo IF časopisa odabranih iz područja povijesti i srodnih znanosti.

¹⁴ Historical Abstracts je međunarodna baza podataka koja donosi sažetke oko 2.100 periodičkih publikacija iz povijesti i srodnih disciplina iz društvenih i humanističkih znanosti. Vremenski pokriva razdoblje svjetske povijesti od 1450. do danas (tzv. suvremena povijest). Isključuje povijest Kanade i SAD-a. (<http://library.dialog.com/bluesheets/html/bl0039.html>)

¹⁵ Wilson's Humanities Indeks je baza podataka koja isključivo indeksira odabrane časopise iz područja humanistike, bez sažetka i bez poveznice na cjeloviti tekst članka. Indeks se dnevno ažurira i dostupan je na webu. (<http://www.hwwilson.com/Databases/humani.htm>)

¹⁶ Edward A. GOEDEKEN, "Journals of the Century in Modern History", *Journal of the century*, (ur. Tony Stankus), Haworth Press, Inc. Binghamton, 2002., 243-270.

¹⁷ Maja JOKIĆ, *Bibliometrijski aspekti vrednovanja znanstvenog rada*, Zagreb 2005., 83.

¹⁸ ISI, Institut for Scientific Information. (<http://www.isinet.com/isi>)

¹⁹ Journal Citation Reports (JCR) osigurava sistematično i objektivno određivanje relativne važnosti časopisa. Osnivač ISI-a Eugen Garfield pokrenuo je JCR kao pomoć korisnicima u razvijanju metode vrednovanja znanstvenih časopisa.

²⁰ Faktor utjecaja je mjera učestalosti kojom se "prosječan članak" nekog časopisa citira u nekoj godini. Eugen GARFIELD, "The use of JCR and JPI in measuring short- and long-term journal impact".

(<http://www.garfield.library.upenn.edu/papers/cseimpactfactor05092000.html>)

²¹ Ines TEMMER, "Faktor utjecaja (Impact Factor) i drugi pokazatelji "vrednovanja" časopisa u Journal Citation Reports-u".

(<http://www.hidd.hr/articles/impact.php>)

IF se svake godine ponovno izračunava, a u radu je zabilježen za 2005. godinu. Pokazao se prikladnom osnovom za usporedbe pojedinih časopisa. ISI naglašava kako je faktor utjecaja nekog časopisa značajan indikator isključivo ako se uspoređuju časopisi koji pokrivaju ista područja istraživanja.²²

Odabrani časopisi iz povijesti verificirani su u nekoliko relevantnih baza podataka/sekundarnih izvora: Current Contents (CC),²³ Social Science Citation Index (SSCI)²⁴ te Historical Abstracts (HA).²⁵

3. Metoda

Odabrani su časopisi koji po svom sadržaju pripadaju povijesti i području srodnih znanstvenih disciplina (arheologija, politika, sociologija, religija...), a kvalitetom (postavljen je kriterij da je referiran u minimalno pet sekundarnih izvora od kojih jedan mora biti u CC-u, SSCI-u ili HA-u) i utjecajem su ključni za razvoj i istraživanje povijesti.

Da bi se utvrdilo koji su to elektronički časopisi s cjelovitim člancima iz područja povijesti dostupni hrvatskoj akademskoj zajednici prišlo se njihovoj identifikaciji u bazama podataka: EBSCO Publishing (baza Academic Search Premier), SpringerLink, ScienceDirect, Blackwell Synergy, Cambridge Journals Online i Oxford Journals. U svakoj navedenoj bazi podataka identificirani su i odabrani naslovi časopisa (stupac 1), njihov ISSN broj koji je osnovni element za identifikaciju serijskih publikacija (stupac 2), provjeren je početak dostupnosti cjelovitog teksta (stupac 3), vremenski embargo²⁶ (stupac 4), referiranost u relevantnim sekundarnim bazama podataka (stupac 5).

²² Eugen GARFIELD, "How can impact factors be improved?"

([http://www.garfield.library.upenn.edu/papers/bmj313\(7054\)p411y1996.html](http://www.garfield.library.upenn.edu/papers/bmj313(7054)p411y1996.html))

²³ Bibliografska baza podataka Current Contents omogućuje pristup sadržajima (sažeci i ključne riječi) i bibliografskim podacima najznačajnijih znanstvenih časopisa iz cijelog svijeta, a pokriva sadržaje časopisa iz sedam disciplina: Agriculture Biology & Environmental Sciences, Arts & Humanities, Chemical/Earth Sciences, Clinical Medicine, Computing/Technology, Engineering, Life Sciences i Social & Behavioral Sciences.

²⁴ SSCI izdaje Institute for Scientific Information (ISI). SSCI je citatna baza s više od 1.700 časopisa koja se ažurira svakog tjedna s 2.900 novih zapisa. Baza selektivno pokriva naslove i radove iz više od 5.600 ostalih vodećih svjetskih znanstvenih i stručnih časopisa. Jelka PETRAK, "Bibliometrijski pokazatelji u ocjenjivanju znanstvenog rada". (http://nippur.irb.hr/hrv/citation_databases.html)

²⁵ Tri naša najpoznatija povijesna časopisa: *Časopis za suvremenu povijest*, *Historijski zbornik* i *Povijesni prilozi* nalaze se isključivo u sekundarnom izvoru *Historical Abstracts*.

²⁶ Embargo je zabrana korištenja punog teksta pojedinih naslova. Zabranu postavlja izdavač, a uglavnom iznosi posljednjih 3 do 12 mjeseci.

Zatim je u Journal Citation Reportsu (JCR) Instituta za znanstvene informacije iz Philadelphie (ISI) preuzet faktor utjecaja (IF) za 2005. godinu (stupac 6).

Iz Ulrich'sove baze podataka preuzeti su podaci o referiranosti u sekundarnim bazama podataka za pojedini časopis, posebno za CC (stupac 7), SSCI (stupac 8) i HA (stupac 9).

4.1. *Academic Search Premier (ASP) EBSCO Publishing*

EBSCO Publishing²⁷ je agregirana baza podataka više izdavača. U kolekcijama EBSCO-vih elektroničkih časopisa, časopisi iz područja povijesti nalaze se u bazi *Academic Search Premier (ASP)* koja obuhvaća preko 4.000 časopisa iz svih područja znanosti. Prva tablica donosi popis odabranih časopisa iz područja povijesnih znanosti u ASP-u. Tablica sadrži naslov časopisa, ISSN, godinu od kada je naslov dostupan, embargo na korištenje punog teksta, IF za 2005. godinu te referiranost časopisa u CC, SSCI i HA. EBSCO Publishing korisnike obavještava o svim promjenama koje upućuju na nove naslove ili promjenu uvjeta korištenja.

U bazi podataka ASP EBSCO Publishinga odabrano je 129 časopisa s cjelovitim člancima. Za 67 naslova postoji embargo na pristup člancima objavljenim u posljednjih 6 do 12 mjeseci (4. stupac 1. tablice u prilogu). U sekundarnom izvoru CC nalazi se 68 časopisa, u SSCI 29 časopisa, u HA 122 časopisa (stupci 7, 8 i 9 1. tablice u prilogu). IF ima samo 19 časopisa, a najviši ima časopis *Current Anthropology* (2.289).

Naslov	ISSN	God. dost.	Embargo	Apstr. i indeks.	IF	CC	SSCI	HA
Africa	0001-9720	1975	0	23	0.245	da	da	da
African & Asian Studies	1569-2094	2002	12 mj	19	0	da	da*	da
African American Review	1062-4783	1992	0	19	0	da	0	da
American Asian review	0737-6650	2001	0	6	0	0	0	da
American Historical Review	0002-8762	1975	0	27	1.623	da	da	da
American Indian Quarterly	0095-182X	1990	0	20	0	0	0	da
American Nineteenth Century History	1466-4658	2000	12 mj	5	0	0	0	da
Antiquity	0003-598X	2001	6 mj	32	0	da	0	0
Arab Studies Quarterly	0271-3519	1990	0	7	0	0	0	da
Arabian Archaeology & Epigraphy	0905-7196	2002	12 mj	7	0	da	0	0
Arctic Anthropology	0066-6939	1993	12 mj	15	0,170	da	da	da
Asian Affairs	0306-8374	1974	12 mj	18	0	0	da*	da
Australian Historical Studies	1031-461X	1995	0	15	0	da	0	da
Australian Journal of International Affairs	0004-9913	1995	12 mj	23	0	da	da	da
Australian Journal of Politics & History	0004-9522	1998	0	22	0	da	0	da
BC Studies	0005-2949	2000	0	7	0	0	da*	da

²⁷ EBSCO Publishing, (<http://search.epnet.com>)

Beaver	0005-7517	1990	0	12	0	0	0	da
British Journal of Middle Eastern Studies	1353-0194	1996	12 mj	14	0	0	0	da
Canadian Historical Review	0008-3755	1989	6 mj	23	0	da	0	da
Canadian Journal of History	0008-4107	1975	0	12	0	0	0	da
Canadian Review of Sociology & Anthropology	0008-4948	1990	0	27	0,267	da	da	da
Catholic Biblical Quarterly	0008-7912	1990	0	14	0	da	0	0
Catholic Historical Review	0008-8080	1990	0	19	0	da	0	da
Central Asian Survey	0263-4937	1990	0	20	0	0	0	da
Central European History	0008-9389	1975	12 mj	16	0	da	0	da
Centro Journal	1538-6279	1999	0	6	0	da	da	da
Christian History and Biography	0891-9666	1990	0	5	0	0	0	da
Church History	0009-6407	1993	0	21	0	da	0	da
Civil War History	0009-8078	1993	0	8	0	da	0	da
Civil Wars	1369-8249	2000	12 mj	5	0	0	0	da
Cold War History	1468-2745	2000	12 mj	6	0	0	0	da
Colonial Latin American Review	1060-9164	1996	12 mj	10	0	0	0	da
Congress & the Presidency	0734-3469	1990	6 mj	10	0	0	0	da
Contemporary British History	1361-9462	2000	12 mj	11	0	0	0	da
Contemporary Southeast Asia	0129-797X	1996	0	19	0	0	0	da
Current Anthropology	0011-3204	1990	12 mj	37	2.289	da	da	0
Demokratizatsiya	1074-6846	2002	0	6	0	0	da*	0
Diplomatic History	0145-2096	1993	12 mj	16	0	da	0	da
East European Quarterly	0012-8449	1992	0	12	0,022	da	da	da
Ethnohistory	0014-1801	1954	12 mj	20	0,276	da	da	da
European Journal of the History of Economic Thought	0967-2567	1993	12 mj	9	0	0	0	da
European Legacy	1084-8770	1998	12 mj	13	0	0	0	da
European Review of History	1350-7486	1994	12 mj	8	0	0	0	da
Europe-Asia Studies	0966-8136	1990	12 mj	27	0,387	da	da	da
Family & Community History	1463-1180	2003	0	6	0	0	0	da
Foreign Affairs	0015-7120	1964	0	33	2,058	da	da	da
French Historical Studies	0016-1071	1961	12 mj	11	0	da	0	da
Gender & History	0953-5233	1998	12 mj	15	0	0	0	da
Georgia Historical Quarterly	0016-8297	2002	0	5	0	0	0	da
German History	0266-3554	1998	0	8	0	0	0	da
German Life & Letters	0016-8777	1998	12 mj	15	0	da	0	da
Hawaiian Journal of History	0440-5145	2003	0		0	0	0	da
Hispanic American Historical Review	0018-2168	1997	12 mj	14	0	da	0	da
Historian	0018-2370	1990	0	16	0	da	0	da
Historical Research	0950-3471	1998	12 mj	15	0	da	0	da
History	0018-2648	1984	12 mj	23	0	da	0	da
History & Anthropology	0275-7206	1996	12 mj	10	0	0	0	da
History & Memory	0935-560X	1996	0	8	0	0	0	da
History & Technology	0734-1512	1997	12 mj	6	0	0	0	da
History & Theory	0018-2656	1975	0	25	0	da	0	da
History of Religions	0018-2710	1993	12 mj	23	0	da	0	da
History of Science	0073-2753	2003	0	20	0,194	da	da	da
History Teacher	0018-2745	2001	0	17	0	0	0	da
History Today	0018-2753	1975	0	23	0	da	0	da
Imago Mundi	0308-5694	2003	12 mj	9	0	0	0	da
Indiana Magazine of History	0019-6673	2000	12 mj	8	0	0	0	da
International Journal of African Historical Studies	0361-7882	1997	0	14	0	da	0	da
International Migration	0020-7985	1993	12 mj	18	0,431	da	da	da

Irish Studies Review	0967-0882	1998	12 mj	8	0	0	0	da
ISIS	0021-1753	1990	12 mj	33	0.778	da	da	da
Israel Studies	1084-9513	1996	0	7	0	0	da*	da
Japanese Studies	1037-1397	1998	12 mj	8	0	0	0	da
Jewish History	0334-701X	2000	12 mj	6	0	0	0	da
Jewish Social Studies	0021-6704	1975	0	22	0	0	0	da
Journal of African American History	1548-1867	2002	6 mj	9	0	0	0	da
Journal of American Ethnic History	0278-5927	1990	6 mj	20	0	da	0	da
Journal of American History	0021-8723	2003	0	34	0.922	da	da	da
Journal of Cold War Studies	1520-3972	1999	9 mj	9	0	0	0	da
Journal of Cultural Geography	0887-3631	1996	0	8	0	0	0	da
Journal of Early Modern History	1385-3783	1999	12 mj	5	0	0	0	da
Journal of Ecumenical Studies	0022-0558	1996	0	15	0	da	0	da
Journal of Genocide Research	1462-3528	1999	12 mj	12	0	0	0	da
Journal of Holocaust Education	1359-1371	1999	0	5	0	0	0	da
Journal of Imperial & Commonwealth History	0308-6534	2003	12 mj	14	0	da	0	da
Journal of Interdisciplinary History	0022-1953	1998	12 mj	22	0.312	da	da	da
Journal of Military History	0899-3718	2004	0	14	0	da	0	da
Journal of Modern History	0022-2801	1990	12 mj	23	0.568	da	da	da
Journal of Modern Italian Studies	1354-571X	1998	12 mj	9	0	da	0	da
Journal of Pacific History	0022-3344	1993	12 mj	18	0	da	0	da
Journal of Policy History	0898-0306	2004	6 mj	9	0	0	0	da
Journal of Religious History	0022-4227	1998	12 mj	10	0	da	0	da
Journal of Social History	0022-4529	1974	0	26	0.476	da	da	da
Journal of Southern History	0022-4642	2003	0	14	0	da	0	da
Journal of the Early Republic	0275-1275	2004	0	10	0	da	0	da
Journal of the Economic & Social History of the Orient	0022-4995	1999	12 mj	15	0	0	0	da
Journal of Women's History	1042-7961	1992	0	31	0	da	0	da
Journal of World History	1045-6007	2001	0	14	0	da	0	da
Journal of World Prehistory	0892-7537	1998	12 mj	12	0	da	0	0
Kansas History	0149-9114	2002	0	8	0	0	0	0
Labour History Review	0961-5652	1990	0	5	0	0	0	da
Manitoba History	0226-5044	1990	0	5	0	0	0	da
Mediterranean Historical Review	0951-8967	2003	12 mj	9	0	0	0	da
Middle Eastern Studies	0026-3206	2000	12 mj	21	0.140	da	da	da
Military History	0889-7328	1996	0	3	0	0	0	da
Modern & Contemporary France	0963-9489	1999	12 mj	5	0	0	0	da
Modern Italy	1353-2944	1999	12 mj	6	0	0	0	da
Muslim World	0027-4909	2000	0	18	0	da	0	da
NAN NU -- Men, Women & Gender in Early & Imperial China	1387-6805	2000	12 mj	5	0	0	0	da
National Interest	0884-9382	1996	0	13	0	0	da*	da
North Carolina Historical Review	0029-2494	2001	0	10	0	0	0	da
Northern History	0078-172X	2003	0	8	0	da	0	da
Numen	0029-5973	1999	12 mj	17	0	da	0	da
Parliamentary History	0264-2824	1998	12 mj	5	0	0	0	da

Political Science Reviewer	0091-3715	2000	0	7	0	0	0	da
Public Interest	0033-3557	1990	0	28	0.268	da	da	da
Radical History Review	0163-6545	1997	12 mj	17	0	da	0	da
Rethinking History	1364-2529	1998	12 mj	3	0	da	0	da
Russian Studies in History	1061-1983	2001	0	6	0	0	da*	da
Scandinavian Journal of History	0346-8755	1998	12 mj	5	0	da	0	da
Scottish Historical Review	0036-9241	1998	12 mj	9	0	da	0	da
Seventeenth Century	0268-117X	1999	0	8	0	da	0	da
Social History	0307-1022	1993	12 mj	16	0	da	da*	da
Social Science History	0145-5532	1997	12 mj	17	0.286	da	da	da
Southeastern Archaeology	0734-578X	1999	0	9	0	0	0	da
Teaching History	0040-0610	2000	0	14	0	0	0	da
T'oung Pao	0082-5433	1999	12 mj	13	0	da	0	da
Virginia Magazine of History & Biography	0042-6636	1997	0	7	0	0	0	da
War in History	0968-3445	1997	0	6	0	da	0	da
World Archaeology	0043-8243	1993	12 mj	24	0	da	0	da

1. tablica: Odabrani časopisi iz povijesti u Ebsco publishing

4.2. Springer Link

Springer Link²⁸ je baza podataka elektroničkih časopisa izdavača Springer Verлага. Baza podataka obuhvaća sva znanstvena područja, a najviše od raspoloživih 480 naslova je iz prirodnih i primijenjenih znanstvenih skupina.

Stoga je i odabrano samo 10 časopisa iz povijesti i srodnih zanosti (vidi 2. tablicu). Časopisi nemaju embargo, a godina dostupnosti je u rasponu od 1997. do 2002. godine. U CC je referirano 6 časopisa, u HA 7 časopisa, a niti jedan časopis nije u SSCI. Časopisi nemaju IF.

Naslov	ISSN	God. Dost.	Embargo	Refer.	IF	CC	SSCI	HA
Central European History	0008-9389	2000	0	16	0	da	0	da
International Journal of Historical Archaeology	1092-7697	1997	0	9	0	0	0	da
Jewish History	0334-701x	2000	0	6	0	0	0	da
Journal of Early Modern History	1385-3783	2002	0	5	0	0	0	da
Journal of World Prehistory	0892-7537	1997	0	12	0	da	0	0
Numen	0029-5973	1997	0	16	0	da	0	da
Quaerendo	0014-9527	2002	0	7	0	0	0	da
Vigiliae Christianae	0042-6032	2002	0	13	0	da	0	0
Vivarium	0042-7543	1998	0	14	0	da	0	0
Zeitschrift für Religions und Geistesgeschichte	0044-3441	2002	0	14	0	da	0	da

2. tablica: Odabrani časopisi iz povijesti u SpringerLinka

²⁸ SpringerLink, (<http://www.springerlink.com/home>)

4.3. ScienceDirect

ScienceDirect²⁹ (SD) je baza podataka izdavača Elsevier Science. Raspolaze s člancima iz oko 1.800 primarnih časopisa iz svih znanstvenih područja znanosti. Prednjače iz područja prirodnih i primijenjenih znanosti. Hrvatskoj akademskoj zajednici omogućen je pristup cjelovitim člancima iz 1.500 naslova s početkom korištenja od 1997. godine.

ScienceDirect nudi mogućnost registracije korisnika te personalizaciju pristupa i usluge kao npr. odabir područja interesa u člancima/časopisu koji se korisniku kontinuirano dostavlja. Praćenje citiranosti članaka odabranih autora ili vlastitih čini ovu kolekciju posebno zanimljivom.

U SD je odabrano šest časopisa iz povijesti (vidi 3. tablicu). Svi časopisi su referirani u CC-u, pet časopisa je u SSCI-ju, a dva časopisa u HA. IF ima pet odabranih časopisa od kojih najviši ima časopis *Journal of Anthropological Archaeology* (1.415).

Naslov časopisa	ISSN	God. dost.	Embargo	Refer.	IF	CC	SSCI	HA
L'Anthropologie	0003-5521	2004	0	16	0.314	da	da	0
Journal of Anthropological Archaeology	0278-4165	1997	0	12	1.415	da	da	0
Journal of Archaeological Science	0305-4403	1997	0	16	1.316	da	da	0
Journal of Historical Geography	0305-7488	1997	0	16	0.688	da	da	da
Journal of Medieval History	0304-4181	1997	0	11	0	da	0	0
Studies In History and Philosophy of Science Part A	0039-3681	1997	0	21	0.329	da	da	da

3. tablica: Odabrani časopisi iz povijesti u Ebsco publishing

4.4. Blackwell Synergy

Blackwell Synergy³⁰ je baza on-line časopisa proizvođača Blackwell Publishinga. Uključuje 828 naslova odnosno 623.395 članaka iz vodećih časopisa različitih izdavača, većinom profesionalnih udruženja. Otprilike 70% časopisa koji su dostupni preko njihove platforme financiraju se upravo iz tih profesionalnih udruženja. U skladu s tim na svojim stranicama se deklariraju kao neprofitabilni izdavač i podržavaju napredak znanosti i učenja.

²⁹ ScienceDirect, (<http://www.sciencedirect.com>)

³⁰ Blackwell Synergy, (<http://www.blackwell-synergy.com/search>)

Blackwell Synergy pomaže u poboljšanju kvalitete istraživanja time što omogućava korisnicima pretraživanje njima relevantnih članaka, besplatno čitanje sažetaka, ispis cjelovitog teksta pretplaćenih časopisa, download citata, te povezivanje s drugim relevantnim istraživanjima preko linkova za reference.

Odabrano je 17 časopisa (vidi 4. Tablicu), od kojih je u CC-u referirano 12 časopisa, u SSCI-ju 4 časopisa, a u HA16 časopisa. IF ima četiri časopisa, od kojih najviši ima časopis *American Journal of Political Science* (1.845).

Naslov časopisa	ISSN	God.do st.	Embargo	Refer.	IF	CC	SSCI	HA
American Journal of Political Science	0092-5853	2003*	0	21	1.845	da	da	da
Art History	0141-6790	1997	0	18	0	da	0	da
Australian Economic History Review	0004-8992	1997	0	13	0	0	0	da
Australian Journal of Politics and History	0004-9522	1998	0	20	0	da	0	da
Diplomatic History	0145-2096	1997	0	15	0	da	0	da
Economic History Review	0013-0117	1997	0	21	1.051	da	da	da
Gender & History	0953-5233	1997	0	15	0	0	0	da
International journal of Nautical Archaeology	1057-2414	2004	0	14	0	da	0	0
International Migration Review	0197-9183	2001	0	35	0.862	da	da	da
Historian, The	0265-1076	2002	0	6	0	0	0	da
Historical research	0950-3471	1997	0	15	0	da	0	da
History	0018-2648	1997	0	23	0	da	0	da
History and Theory	0018-2656	1997	0	26	0	da	0	da
Journal of Historical Sociology	0952-1909	1997	0	27	0.294	da	da	da
Journal of Religious History	0022-4227	1997	0	10	0	da	0	da
Journal of Supreme Court History	1059-4329	2000	0	8	0	0	0	da
Renaissance Studies	0269-1213	2001	0	12	0	0	0	da

4. tablica: Odabrani časopisi iz povijesti u Blackwell Sinergyju

4.5. Cambridge Journals On-line

Cambridge Journals Online³¹ je poslužitelj za dostavljanje on-line sadržaja za kolekciju časopisa, čiji je izdavač Cambridge University Press. Zbirka ima više od preko 200 vodećih časopisa iz svih područja znanosti (34 naslo-

³¹ Cambridge Journals Online, (<http://journals.cambridge.org/action/advanceSearch>)

va iz područja povijesti). Cambridge University Press je nastariji i najpoznatiji svjetski akademski izdavač.

Odabrano je 15 časopisa (vidi 5. Tablicu), od kojih je u CC referirano 14 časopisa, u SSCI 7 časopisa a u HA 13 časopisa. IF ima 7 naslova, a najviši ima časopis The Journal of African History (0.722).

Naslov	ISSN	God. dost.	Embargo	Refer.	IF	CC	SSCI	HA
Cambridge Archaeological Journal	0959-7743	2000	0	9	0	da	0	0
Central European History	0008-9389	2006	0	16	0	da	0	da
Comparative Studies in Society and History	0010-4175	1997	0	38	0.516	da	da	da
Continuity and Change	0268-4160	1997	0	15	0.258	da	da	da
The Historical Journal	0018-246X	1997	0	21	0	da	0	da
International Review of Social History	0020-8590	1998	0	15	0.095	da	da	da
The Journal of African History	0021-8537	1997	0	23	0.722	da	da	da
Journal of American Studies	0021-8758	1997	0	24	0	da	0	da
The Journal of Ecclesiastical History	0022-0469	1998	0	11	0	da	0	da
The Journal of Economic History	0022-0507	2001	0	23	0.529	da	da	da
Journal of Global History	1740-0228	2006	0	0	0	0	0	0
Journal of Latin American Studies	0022-216X	1997	0	30	0.422	da	da	da
Journal of the Royal Asiatic Society	1356-1863	2001	0	14	0	da	0	da
Journal of Southeast Asian Studies	0022-4634	2001	0	30	0	da	0	da
Modern Asian Studies	0026-749X	1998	0	33	0.094	da	da	da

5. tablica: Odabrani časopisi iz povijesti u Cambridge Journals On-lineu

4.6. Oxford Journals

Oxford Journals³² donosi on-line sadržaje više od 180 naslova iz svih područja znanosti. Izdavač je Oxford University Press koji je dio Sveučilišta u Oxfordu.

Odabrano je 10 časopisa (vidi 6. tablicu), od kojih je u CC-u referirano 7 časopisa, u SSCI-ju 5 časopisa, a u HA-u 8 časopisa. IF nema niti jedan naslov.

Naslov	ISSN	God. dost.	Embargo	Refer.	IF	CC	SSCI	HA
English Historical Review	1477-4534	1886	0	20	0	da	0	da
Enterprise and Society	1467-2235	2000	0	7	0	da	da	da
French History	1477-4542	1987	0	5	0	0	0	da

³² Oxford Journals, (<http://services.oxfordjournals.org/search.dtl>)

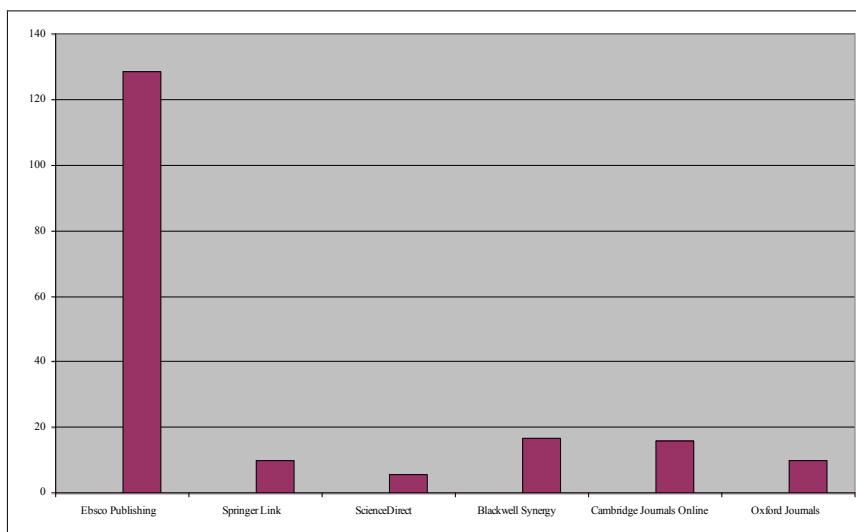
French Studies	1468-2931	1947	0	16	0	da	0	da
History Workshop Journal	1477-4569	1976	0	12	0	da	da	da
Holocaust and Genocide Studies	1476-7937	1986	0	15	0	da	0	da
Industrial and Corporate Change	1464-3650	1999	0	8	0	da	da	0
Journal of the History Collections	1477-8564	2002	0	9	0	0	da	0
Past and Present	1477-464X	1952	0	22	0	da	da	da
Twentieth Century British History	1477-4674	1849	0	6	0	0	0	da

6. tablica: Odabrani časopisi iz povijesti u Oxford Journalsu

5. Ukupni rezultati

Identificirano je 187 časopisa iz povijesti i srodnih znanosti u bazi podataka s cjelovitim člancima, od čega je 129 naslova u bazi podataka Academic Search Premier (ASP) EBSCO Publishinga, 17 časopisa je u Blackwell Synergyju a 15 časopisa u Cambridge Journals On-lineu. U SpringerLinku identificirano je 10 časopisa, kao i u Oxford Journals bazi te 6 časopisa u ScienceDirectu. (Vidi: 1. grafikon)

Od ukupno 187 elektroničkih časopisa iz povijesti i srodnih disciplina njih 60% je referirano u CC-u, 27% u SSCI-ju a 90% u Historical Abstracts (HA). Prema visokom postotku referiranosti časopisa iz povijesti i srodnih disciplina potvrđuje se zapaženost svih odabranih u međunarodnoj znanstvenoj i akademskoj zajednici.

1. grafikon: Broj odabranih časopisa prema bazama podataka

Zaključak

Područje povijesnih znanosti je interdisciplinarno i multidisciplinarno, uključuje više disciplina (arheologija, politika, sociologija, religija, ekonomija, antropologija...) koje su nužne za kvalitetan doprinos povijesnoj znanosti u cjelini. Metodom koja je obuhvaćala identifikaciju i odabir časopisa (prema navedenim kriterijima) izlučio se popis od 187 međunarodno utjecajnih naslova, koji su dostupni u raspoloživim bazama podataka s cjelovitim tekstovima hrvatskoj znanstvenoj zajednici. Odabrani časopisi značajni su ne samo kao potpora procesu izobrazbe, nego i kao riznica pri stvaranju novog znanja.

Najviše je časopisa koji ispunjavaju postavljene kriterije odabira dostupno u bazi EBSCO Publishinga (129), Blackwell Synergyja (17), Cambridge Journals Online-a (15), SpringerLinka (10), Oxford Journalsa (10) te ScienceDirectu (6).

Ovim je radom korisnicima ponuđena "preporučna lista" elektroničkih časopisa iz povijesti i srodnih područja, kako bi im se olakšao put k sveobuhvatnijem, kvalitetnijem i informiranijem znanstvenom radu.

Trenutačna dostupnost elektroničkim časopisima izvan *lokalnih* granica omogućuje brzu *globalnu* identifikaciju i cirkulaciju novih znanstvenih spoznaja, budući da trend i procesi globalizacije za sveučilišnu zajednicu trebaju biti interakcija akademske nastave, znanosti i tehnologije.

SUMMARY

ELECTRONIC HISTORICAL JOURNALS IN DATABASES
CONTAINING ENTIRE ARTICLES: WHAT ARE THEY AND
HOW ARE THEY ACCESSIBLE TO THE CROATIAN ACADEMIC
COMMUNITY?

In recent years the use of electronic journals in all scholarly disciplines has become more widespread. The purpose of this article is to systematically analyze electronic journals in the historical sciences and related disciplines, as well as draw attention to their connection with relevant secondary sources, which are internationally recognized for their quality. The selected journals are not only an important support in the process of attaining professional standards, they are also a valuable treasury of new knowledge, and they are directly accessible to users of the National and University Library, the libraries of scholarly institutions and faculties, as well as the whole academic community through the Centre for online databases.

In reviewing historical journals the following databases were selected: *EBSCO Publishing*, SpringerLink, ScienceDirect (Elsevier Science), Blackwell Synergy (Blackwell Publishing), Cambridge Journals Online (Cambridge University Press) and Oxford Journals (Oxford University Press). Ulrich's Periodical Directory confirms those titles referred to in secondary literature. The accessibility of all titles is evidenced in the secondary sources: Current Contents (CC), Web of Science - Social Science Citation Index (SSCI) and Historical Abstracts (HA). For selected historical journals where the entire text is reproduced, use is made of the Impact Factor from the ISI database Journal Citation Reports (JCR).

Key words: Electronic Historical Journals, Databases containing entire articles, ISI Database, Impact Factor, Relevant Secondary Sources